

Förbandsbesöksrapport

Livregementets husarer K3

11/9 2021 & 25/1 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga som väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar i slutet av verksamhetsåret. Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som därmed får möjlighet att åtgärda fel och brister. Dessa kommer följas upp av Pliktrådet vid senare besök.

Pliktrådet skickar rapporten till LMA, förbandschef, förtroendevalda värnpliktiga samt till soldathem. LMA vidarebefordrar rapporten till relevanta funktioner på förbandet och de som Pliktrådet träffat under sitt besök.

Synpunkter på rapporten och dess innehåll skickas till Johan.gunnarsson@pliktradet.se senast två veckor efter att den kommit förbandet tillhanda. Därefter görs rapporten publik genom att exempelvis skickas till Försvarsmakten, andra totalförsvarsmyndigheter, riksdagens försvarsutskott, Regeringskansliet och media.

Deltagare:

Vid första besöket Olof Wärmländer och Johan Gunnarsson.

Vid andra besöket Johan Gunnarsson.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning.....	3
Organisation	3
Arbetsmiljö & säkerhet.....	4
Fysisk belastning.....	4
Psykisk hälsa	4
Attityder	4
Utrustning.....	4
Boendemiljö & vistelseutrymmen.....	5
Medinflytande	5
Information och mönstring	5
Soldathem	5
Avslutning.....	6

Sammanfattning

K3 bedriver en stark utbildning där förbandet vill utvecklas. K3 försöker skapa en stark gemenskap på förbandet där allt räknas med, om de så pratar i plutonerna till soldathemmet så skapar det en stark gemenskap. Förbandet höjs alltid internt, en attityd från befäl som vittnar om att de bedriver en god värnplikt på K3.

Under våra samtal så var cyklarna en stark fråga där det fanns en gemensam bild, det är bra med cyklar men det ska vara säkert. Cyklarna ska klara vikten så att värnpliktiga inte riskerar skada för cyklarna. Samt att om olyckan är framme så bör samband kunna nås så att befälen blir underrättade. När vi lyfte detta fick vi veta att det görs en riskanalys innan befälen beordrar cykel samt att de ser över inköp av nya cyklar. Trots detta fick vi berättat av värnpliktiga att de slagit sig när cyklar går sönder och när de går på väg hem efter en fältvecka så har en värnpliktigs cykel gått sönder och slagit sig utan tillgång till att kontakta befäl eller ringa 112.

K3 har inga dagrum, de har pentry där de kan ha lite mat i frysen eller kylan samt Micro och några tv-apparater. K3 har där emot ett soldathem som alltid är öppet och ligger väldigt nära logementen. K3s ledning säger att de är medvetna om att de inte har dagrum och har svårt att få till det, dels för platsbrist, dels att mycket är k-märkt.

På K3 utbildas 3 plutoner med jägaruttaga och en funktionspluton där de är uttagna som förstärkningssoldat jägarförband, med olika befattningar inom plutonen. De värnpliktiga som har befattningen förstärkningssoldat jägarförband tycker att de fick för lite information under mönstring och hade hellre fått mer information från början.

Inledning

Pliktrådets första besök vid K3 i Karlsborg genomfördes i samband med att samtliga värnpliktiga deltog i eller understödde en stor utbildningskontroll, vilket innebar att vi enbart hade begränsad kontakt med värnpliktiga under besöket. Det första besöket ägnades därför åt att undersöka de värnpliktigas boende & vistelsemiljöer, soldathem, LMA och förbandsledningen, samt besök av övningsverksamheten.

Vid Pliktrådets andra besök så fick vi möjlighet att träffa samtliga förtroendevalda och presentera Pliktrådets roll både i Försvarmakten och i politiken, vi fick presentera kongressen och hur den kommer att genomföras. Efter detta blev det en diskussion om hur det funkade på förbandet där vi pratade om allt möjligt. Sedan fick jag gå runt och diskutera med plutonerna om deras situation på K3. Sedan avslutades dagen med ett möte med förbandschefen, förbands förvaltaren, skvadronchefen och värnpliktshandläggare.

Organisation

K3 utbildar årligen drygt 150 värnpliktiga på en skvadron. För tillfället är förbandets pliktade krigsförband till största del fyllda, så de värnpliktiga utbildas i dagsläget snarare mot K-förband eller fortsättning i FM på annat håll. I framtiden ska ytterligare pliktade krigsförband uppstå för att de värnpliktiga ska kunna krigsplaceras i större utsträckning.

Förbandet har en brist på erfarna officerare vid plutonchefsskiktet i värnpliktsutbildningen, men anser att GU är en bra plats för även officerare att utvecklas och har därför placerat ett antal erfarna officerare i understödande roller för att kunna coacha de mer oerfarna.

Arbetsmiljö & säkerhet

Pliktrådet uppmanar förbundet att fästa logementsskåpen i väggen för att undvika onödiga olyckor med skåp som välter.

Fysisk belastning

På K3 så utbildas jägarsoldater samt jägarförstärkningsoldater, dessa är fysiskt krävande befattningar. Jägarsoldaternas packning blir tyngre desto längre utbildningen fortlöper men håller sig till belastningstrappan så gott det går. K3 använder sig av cyklar för att ta sig till skjutbanor, vilket både är bra för miljön och ger ett bra pass för att stärka benmusklerna. Tyvärr så går cyklarna sönder när packningarna blir för tunga, förbundet är uppmärksammat om detta och ser i dagsläget över om de ska köpa in andra cyklar.

K3 har inte använt sig av utökad mönstring de senaste 2 åren, på grund av covid. Trots detta har förbundets avrustningar inte gått upp nämnvärt. Hittills i år är det på ca 8 %, vilket är under FM standard på 10 %. Trots detta vill K3 ha tillbaka utökad mönstring, förbandschefen säger att det försvårar utbildningen eftersom det finns en större variation på gruppnivå mellan den som har bäst fysiska förutsättningar och den som har sämre. En utökad mönstring ger bättre förutsättningar för att få en mer homogen grupp som i sin tur gagnar utbildningen och minskar risken för skador. Det handlar inte om att pusha utan snarare att det tar energi från befälet för att planera och förbereda utbildningen när det är en stor variation mellan individerna att ta hänsyn till.

Psykisk hälsa

Under våra besök fick vi ingen flaggning om att detta skulle vara ett problem, dock har vi nu i efterhand fått veta att soldathemmet arbetar bra som samtalsstöd. Kan vara så att ett tydligare samarbete mellan de befäl och försvarshälsan.

Attityder

Under hela andra besöket fick jag höra samma sak från nästan alla värnpliktiga "Det är hårt men rättvist". Självklart är en militär grundutbildning svår och jobbigt, både psykiskt och fysiskt. Detta är förbundet medvetna om och försöker ge dem en så bra utbildning som möjligt. Som att först vissa exempel på hur man gör en o-plats sen får de själva göra det i dagsljus och med mycket tid. Som de senare ska göra tyst och i mörker.

Plutonerna är relativt uppdelade på grund av covid, de hålls separerade för att minska smittspridning, vilket funkar men även får konsekvenser för de värnpliktigas sociala fritid. En skvadron där det finns en gemenskap kommer alltid att prestera bättre.

Utrustning

K3s värnpliktiga har några synpunkter på sin utrustning som basplagg, cyklar och befattningsutrustning.

De får inte ut alla basplagg i rätt stort som t-shirt, fältskjorta och brynja. Det kan vara så att man lämnar in två fältskjortor i storlek 5 men får tillbaka en 4 och en 5 eller 6. Detta är förbandsledningen medvetna om och försöker regionalt få in mer utrustning men utan framgång.

Cyklarna har jag skrivit om längre upp i texten, men det handlar om att cyklarna som nu används upplevs som slitna och sköra. Försvårshälsan har enligt de värnpliktiga gett dem tips om att om de faller med cykeln landa på kroppen inte ta i med handen för få kan handleden brytas.

Befattningsutrustningen upplevs som gammal om utdaterad, de värnpliktiga får höra att de blir bättre när de tar anställning men det är inte där focus ska läggas. Det ska läggas i att utbilda till krigsorganisationen med utrustning som håller.

Boendemiljö & vistelseutrymmen

De värnpliktiga är förlagda till det långa slutvärnet i Karlsborgs fästning. Logementen och korridorerna beskrivs bäst som klassiska värnpliktsmiljöer. De delar av slutvärnet där de värnpliktiga bor har nyligen rustats upp. Dock håller våtutrymmen och toaletter/duschar generellt en lägre nivå än på många andra utbildningsplatser i landet. K3 har försökt öka kapaciteten på toaletter under renoveringen och har även satt upp persienner i duschar, men toaletterna består alltså av trånga bås och majoriteten av duscharna är ej avskilda från varandra. Bland de värnpliktiga råder delade uppfattningar om standarden på våtutrymmena.

I logementen saknades vid tillfället för Pliktrådets besök pallar.

Avsaknaden på hygienpåsar påtalades på första besöket där vi fick svar om att detta skulle ses över. Under vårt andra besök hade dessa inte blivit ditsatta, och de sa att detta borde vara löst medan värnpliktiga vittnar om att problemet kvarstår.

Medinflytande

På K3 har de gjort så att även killar kan vara en del av NVK (nätverk anställd kvinna), detta för att det inte finns så många tjejer, och inte tjejer på alla plutoner. Detta gör att killar närvarar på NVK möten och därmed får en bättre förståelse och kan sprida detta i plutonerna.

Information och mönstring

I dagsläget får jägarförstärkningssoldaterna just den befattningen hos plikt och provningsverket. Men när de senare kommer till förbandet så får de en mer specificerad befattning. Till exempel lastbilschaufför och underrättelse assistent. Förbandet ser detta som något positivt för att de kan anpassa deras befattning till vad de är mest intresserade av på plats. Medan några av de värnpliktiga kände att de inte fick nog med information för att kunna ta befattningsvalet på plats.

Förbandet efterfrågade även exempel på hur andra förband gör som vi kunde ge dem, de kommer att se över detta längre fram för att kontakta plikt och provning verket.

Soldathem

Det saknas dagrum i slutvärnet, vilket gör att de värnpliktiga får söka sig till soldathemmet i händelse att de vill samlas och umgås utanför logementet. Då garnisonsområdet är öppet för allmänheten är soldathemmet välbesökt av såväl värnpliktiga, anställda och civila. Förbandsledningen är mycket nöjd med det arbete soldathemmet gör för förbandets värnpliktiga, och upplever att samarbetet fungerade bra. Soldathemmet är relativt stort och fyller funktionen som substitut för dagrum väl.

Biblioteket på soldathemmet i Karlsborg är av imponerande storlek och kvalitet. Även antalet rum där de kan komma i väg lite. Inställningen på plats av de anställda som är glada och inbjudande av

PLIKTRÅDET Författare: Johan Gunnarsson

såväl värnpliktiga som övriga militär personal och civila. Inställningen för hur det ska brukas som är att de värnpliktiga får möblera om det finns en vilja.

Under vårt första besök fick vi möjlighet att sitta ner och prata med soldathemsföreståndaren om hur de lägger upp aktiviteter med mera, detta görs i samband med skvadrons ledningen för att de värnpliktiga ska ha ledigt. K3 har mycket fålt tid i sina utbildningar vilket inte ger dem så mycket fritid.

Vi fick under det första besöket upp frågan om priser för de värnpliktiga och möjligheten att kunna ge dem rabatterade priser med tanke på deras låga inkomst. Detta gick igenom och nu får de värnpliktiga på K3 gratis kaffe!

Soldathemsföreståndaren används även som samtalsstöd på soldathemmet när behov uppkommer. Hon har kontakt med försvarshälsan för att anpassa sina öppettider till när de värnpliktiga är lediga, men detta går tyvärr inte, för att försvarshälsan är arbetstidsförlagd på vardagar under vanliga tider och hänvisar till civil vård när de är obemannade.

Avslutning

Pliktrådet hoppas att vi med denna rapport har förmedlat våra intryck på ett konstruktivt sätt. Vi blev mycket väl mottagna under besöket, vilket var präglad av ett transparent och samarbetsvilligt klimat. Vi har förhoppningar om, och ser fram emot, ett fortsatt gott samarbete mellan Pliktrådet och Livregementets husarer.

Tack för de givande besöken,

Johan Gunnarsson
Ordförande

Olof Wärmländer
Kommunikationsansvarig